

“Una acció de Turquia que posi en perill l'estabilitat de l'Iraq no seria ben rebuda”

Javier Solana és l'alt representant per a la Política Exterior i de Seguretat Comuna de la Unió Europea. En aquesta entrevista, el responsable d'afers exteriors europeu repassa alguns dels principals conflictes mundials amb què ha de batallar, com ara la crisi recent entre Turquia i els kurds iraquians.

Fa anys que Javier Solana (Madrid, 1942) és l'espanyol amb un càrrec polític de més projecció internacional. Després d'haver ocupat diverses carteres ministerials en governs dirigits per Felipe González durant 13 anys, Solana decidí d'acceptar el nomenament com a secretari general de l'OTAN el 1995, i inicià així la seva carrera internacional. Quatre anys més tard, va a passar a fer-se càrrec de la coordinació i la promoció de la incipient política exterior comuna de la Unió Europea a través d'una nova figura, coneguda per *Mr. PESC*.

—Esteu satisfet amb les noves eines amb què comptarà la política exterior de la Unió Europea després de l'aprovació del nou tractat que substitueix la fallida Constitució?

—L'acord a què s'ha arribat a Lisboa és un gran èxit i donarà més coherència a la representació exterior de la Unió. En el futur, l'alt representant de la Unió per als Afers Exteriors i la Política de Seguretat presidirà el Consell de Relacions Exteriors i també serà un dels vice-presidents de la Comissió. A més, comptarà amb el suport d'una xarxa d'acció exterior, inexistent avui. Tot plegat permetrà a l'alt representant de mobilitzar tots els recursos i instruments existents —que actualment es troben sota la responsabilitat de diverses institucions i departaments— perquè la veu de la UE pugui tenir més coherèn-

cia i més pes a l'escena internacional. Això constitueix un avenç molt important.

—Tot sembla indicar que serbis i albanokosovars no arribaran a un acord sobre el futur del Kosovo. Si les autoritats kosovars proclamen la independència del territori unilateralment, els països de la UE haurien de reconèixer-lo?

—En aquest moment no volem prejutjar cap resultat de les negociacions. Com sabeu, la troica (UE, EUA i Rússia) es troba enmig d'un esforç medador renovat amb l'objectiu de donar a Pristina i Belgrad una oportunitat més per arribar a un pacte. En aquest context, tot l'esforç s'ha de canalitzar cap a fer possible una negociació real i sincera. Esperem que les negociacions fructifiquin i al desembre puguem trobar una solució que sigui acceptada per totes dues parts. D'acord amb el compromís a què arribaren les parts a Viena el 30 d'agost —refermat el 28 de setembre a Nova York—, pel qual no farien cap acte ni cap declaració que pogués posar en perill la seguretat i l'estabilitat de la regió o el procés impulsat per la troica, hem d'esperar a veure com evolucionen les coses. No és moment de començar a especular.

—Turquia planeja d'atacar les bases del PKK al nord de l'Iraq. Un atac en perjudicaria l'adhesió?

—La situació a l'Iraq és molt complicada. La qüestió de la seguretat és

fonamental per a la seva estabilitat i crec que qualsevol mesura que la posi en perill no seria ben rebuda. Tots els països, incloent-hi Turquia, que fa un paper de pont entre Europa i Àsia molt important per a la seguretat internacional, han de contribuir a l'estabilitat de l'Iraq. Avui Turquia col·labora intensament amb la UE en diversos camps, i es troba en un procés de negociació per a l'adhesió a la Unió. Cal que el país continuï fent reformes, que requeriran temps i esforç, però la cosa més important és continuar avançant.

—Què pot fer la comunitat internacional per aturar la repressió a Myanmar, i ajudar a establir-hi una democràcia?

—La UE ha condemnat amb contundència la repressió brutal dels manifestants a Myanmar, i ha demanat a les autoritats birmanes d'alliberar totes les persones arrestades des de mitjan agost, com també Daw Aung Suu Kyi i tots els altres presoners polítics. Deixant això de banda, donem suport a les accions de l'ONU, en particular els bons oficis de la missió encapçalada per l'enviat especial de l'organització, Ibrahim Gambari, que és previst que torni a la regió aviat. És molt important que els països de l'ASEAN i els veïns de Myanmar mantinguin la pressió a les autoritats birmanes perquè impulsin un procés de reforma creïble i participatiu al país. A la UE, hem d'augmentar les pressions directes al règim per mitjà de mesures més contundents, a més de mesures restrictives addicionals que han d'adreçar-se a aquells responsables per la repressió violenta sense perjudicar el conjunt de la població.

—Després de dos anys negociant amb l'Iran, encara manté una actitud desafidora. Creieu que per tal que les negociacions fructifiquin han d'anar acompanyades d'una retòrica més amenaçadora?

—Nosaltres sempre hem propugnat que la qüestió nuclear iraniana es resol-



gui per la via negociada. Al mes de juny de l'any passat, en nom de la comunitat internacional, vaig presentar a l'Iran una oferta molt generosa que li permetria de satisfer totes les necessitats en matèria d'energia nuclear amb fins civils. L'Iran no va complir les seves obligacions marcades per l'ONU i l'Agència de l'Energia Atòmica, raó per la qual no ens quedà cap més remei que recórrer a la via de les sancions a través del Consell de Seguretat. No obstant això, l'oferta continua sobre la taula i mantenim l'esperança que l'Iran reflexioni i s'assegui amb nosaltres per negociar la solució a aquesta qüestió. És el que anomenem la doble via. El 23 d'octubre em vaig tornar a reunir amb els negociadors iranians a Roma i tenim previst de tornar-nos a veure abans de final de novembre, data en què el Dr. el-Baradei i jo mateix tenim previst de presentar els nostres informes sobre el grau de cooperació de les autoritats iranianes sobre aquest assumpte. En cas que l'Iran no

compleixi els seus compromisos i les seves obligacions, incloent-hi les resolucions 1737 i 1747 del Consell de Seguretat de l'ONU, podríem tornar a la via de les sancions.

—Quins són els propers passos que s'haurien de fer en el conflicte àrab-israelià?

—Hi ha una oportunitat crucial perquè totes les parts, inclosos els actors regionals i internacionals, contribuïxin a un procés de pau integral a l'Orient Mitjà. Hem de donar suport al diàleg polític entre el primer ministre Olmert i el president Abbas amb l'objectiu d'arribar a resultats concrets que preparin el terreny per a una solució basada en dos estats, i per tant, en l'existència d'un estat palestí democràtic i viable, vivint al costat d'Israel en un marc de pau i seguretat. Ja que el suport dels països àrabs és fonamental, la UE dóna suport a l'anomenada Iniciativa de Pau Àrab, aprovada a la cimera de la Lliga Àrab del 2002.

—Síria no serà present a la cimera d'Annapolis convocada pels Estats Units. Creieu que seria bo per a la regió que Síria i Israel negociessin un acord de pau de forma paral·lela al procés que es duu a terme a Palestina?

—Que jo sàpiga, les invitacions formals encara no han estat enviades, i no sabem amb precisió qui participarà a la cimera internacional d'Annapolis. La UE ha fet saber que totes les parts directament implicades en el procés de pau a l'Orient Mitjà haurien de ser-hi invitades. El procés de pau a la regió ha de ser global. El més important és que s'estableixin negociacions com més de pressa millor sobre els diversos eixos del procés de pau (palestí, sirí i libanès). Tothom comprèn que aquestes negociacions s'hauran de fer a un ritme adequat que pot no ser el mateix.

Ricard González